

UPA 2016/126-01

03.05.2016

Kommunit tamaasa suleqatiginissaat aallartisarniaqqullugu, kommunillu akornanni naligiinnerulernissaq siunertalarugu iliuuseqarnissamut periarfissaasinnaasunik qulaajaanissaq, tamatumanilu kommunit ataasiakkaat suliassanik isumagisassaminnik aningaasaqarnikkut periarfissaat eqqarsaatigalugu, taamatuttaarlu iliuuserisassat pineqartut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassaat qulaajaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaattut Inatsisartut aalajangiiffigisassaannik siunnersuut. Qulaajaanissami aningaasatigut naligiissaarinermut aaqqissuussineq atuuttoq ilaatinneqassaaq, taamaattorli taannaannaq killiffigineqassanngilaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Inatsisartunut ilaasortap Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiinneersup siunnersuuta, tassa Kommunit tamaasa suleqatiginissaat aallartisarniaqqullugu, kommunillu akornanni naligiinnerulernissaq siunertalarugu iliuuseqarnissamut periarfissaasinnaasunik qulaajaanissaq, tamatumanilu kommunit ataasiakkaat suliassanik isumagisassaminnik aningaasaqarnikkut periarfissaat eqqarsaatigalugu, taamatuttaarlu iliuuserisassat pineqartut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassaat qulaajaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaattut Inatsisartut aalajangiiffigisassaannik siunnersuut. Qulaajaanissami aningaasatigut naligiissaarinermut aaqqissuussineq atuuttoq ilaatinneqassaaq, taamaattorli taannaannaq killiffigineqassanngitsoq pillugu siunnersuuta Partii Naleqaamiit imannak oqaaseqarfingissuarput.

Siunnersuut soqutiginartoq aamma naalakkersuinikkut suliap ingerlateqqinnejarnissaa pissanganartoq siunnersuutigineqarmat qujanaq.

Partii Naleqqamiit siunnersuut tingulluarparput aamma piareersimavugut piumassuseqarlatalu kommunit, innuttaasullu naligiinnerusumik ineriertortinnejarnissaannut atugassaqartinnejarnissaannullu suleqataassalluta.

Siullermik eqqaasitsissutigeqqaassuarput, kommunerujussuit pilersinniarneqarnerannut siunertat ilagilluinnarmassuk, suliassaqarfut assigiinngitsut kommunut nuussorneqarnissaat, minnerunngitsumillu allaffisornermut aningaasartuutit apparterujussuarnissaat.

Taakkuinnaalluunniit eqqarsaatigalugit killiffiup nalilersorneqarnissaa pisariaqarpoq.

Aamma eqqaamasariaqarpoq 2014-imi Qaasuitsup kommuniata avinneqarnissaa pillugu innuttaasut taasitinneqarnermikkut piumasaqaataat tusaaniarneqartariaqartut piumasaraarput.

Taamanikkummi taasiartortut 80 %-it missaasa kommunerujussuup avanneqarnissaa piumasaraat.

Taamaammat naalakkersuisut aperiniarpavut:

1. Qaasuitsup kommuniata avinneqarnissaa pillugu suliaq sumut killinnersoq ?

Tassami innuttaasut tusaaniarlugit piumasaqaataallu naapertorlugit sulisussaangatta.

Tamattami nassuerutigisariaqarparput ullummikkut kommunit sisamat taama inisisimatillugit naligiinnginneq ersarissorujussusoq takuneqarsinnaammatt.

Isumaqpugut innuttaasut kommunillu naligiinnerulernissaat anguniarlugu apeqqutit assigiinngitsorpassuit eqqartorneqarlutillu qulaajarneqarnissaat pisariaqartoq.

Tamakkununnga ilaalluinnarpoq akileraartarnikkut atugassarititaasut nalilersorluarneqarnissaat.

Taamaattumik-una aamma siunissamut piareersimanissaq eqqarsaatigalugu, 2017-imut akileraarutit pillugit inimi maani oqallinnermut atatillugu akileraartarnikkut aaqqissusseqqinnissaq piumasaqaatigingipput, kisianni ajoraluartumik Naalakkersuisut tamanna pillugu annerusumik eqqarsaasersunngitsut paasivarput.

Kommunini oqimaaqtigiissumik inerisaasoqarlunilu eneriartortsisoqassappat, minnerpaamik makku sumiifinni assigiinngitsorpassuarni iluarsiivigineqartariaqarput:

- a. Akileraartarnikkut aaqqissusseqqinnej/naligiissaarineq,
- b. Ilinniartitaanikkut, angallannikkut, sanaartornikkut, suliffissaqarnikkut, isumaginninnikkut, sunngiffimmi sammisassaqartitsinikkut allarpassuartigullu tamanut assigiinnerusunik periarfissiinissaq, pingaartumik nunaqarfii illoqarfii mikinerusut, avinngarusimasuniittullu aamma eqqarsaatigalugit,

Tassami maannamut ineriarnerup takutippaa, pingaartumik kommuni kujallermi aamma Qaasuitsup kommuniani innuttaasunut atugassarititaasut ilaatigut ajornerpaaffissaata killingani inisisimasut, ilami allaat pissutsit ilaatigut ima ajortigilersimapput, innuttaasut ilaasa eqqaavissiornikkut nerisassaqarniarneq qinertariaqartarsimallugu.

Taamaammat inuiaqatigiinni aaqqissusseqqinnissaq piviusorsiortoq piaartumik sulissutigineqartariaqartoq Naalakkersuisunut kaammattuitigeqqissuarput.

Tassami Partii Naleqqamiit ataasiarnata inimi maani erseqqissaatigisarlugulu takutittareerparput, innuttaasut isertitaqarnikkut qanoq assigiinngilluinnartigisumik inisisimasut.

Ilaatigummi 2013-imi naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaatai naapertorlugit, tassani takuneqarsinnaapput:

- a. inuit 6.385-it ukumut 50.000,- kr-init inorlugit isertitaqarsimasut,
- b. inuit 11.714-it 100.000,- kr-it inorlugit isertitaqarsimasut,
- c. inuit 7.839-it 150.000,- kr-it inorlugit isertitaqarsimasut,
- d. inuit 5.208-it 200.000,- kr-t inorlugit isertitaqarsimasut,
- e. inuit 3.831-it 250.000,- kr-it inorlugit isertitaqarsimasut,

Tassuuna takuneqarsinnaavoq inuit pissakinnerusut, akunnattumillu annertussusilinnik isertitaqartartut inuiaqatigiit affai sinnerujussuarlugit amerlassuseqartut.

Taamaattumik aaqqissusseqqinnissami inuit pissakinnerusut aammalu akunnattumik annertussusilinnik isertitallit qanoq ilillugit piaernerusumik imminnut napatinneqarnissaat anguniarlugu iliuusissat piareersarneqarnissaat pisariaqarluinnartoq isumaqarpugut.

Nalunngilarpullu suliassat ataatsikkut tamaasa aallartinneqarsinnaanatillu iluarsineqarsinnaanngitsut, taamaattumik iliuusissatut pilersaarusiussangaanni suliassat pingaarnersiorlugit tulleriaarisoqarnissaat inassutingaarput.

Isumaqarpugut inunnut atugassarititaasunut attuumassuteqaartut aaqqissuuteqqinnejarnissaat siulliullugit aallartiffiusariaqartut.

Naatsumik oqaatigalugu, qanoq iliorutta innuttaasut pissakinnerit akunnattumillu annertussusilinnik isertitaqartartut, aningaaarsiornikkut qaffariarnissaannut pitsaanerusunik periarfissillungillu aqqutissiuussinnaavagut ?

Oqartoqarumassasoq naatsorsuutigisinnaavarput, ilinniartitaanikkut tamakku qaangersinnaavangut - aap aamma tamanna ilumoorpoq, kisianni massakkorpiaq imaluunniit aqagu, ukiulluunniit tullia tamakku anguneqarsinnaanngikkallartillungit – immikkut ittumik iliuuseqarnissaq pisariaqartoq isumaqarpungut.

Taama naakkalualumik oqaaseqarluta siunnersuut tunngaviatigut taperserparput, ataatsimiitaliamia appassaanneerneqannginnerani oqaluuserineqarnissaa inassutigalugu.